

هه‌په‌شه‌کانی سهر زمانی کوردی

(1)

د.نه‌ریمان خۆشناو

ئهم نووسینه سه‌روتاری ژماره (16)ی ته‌مموزی (2014)ی گوڤاری زمانناسییه ، که له لاپه‌ره

(3- 4) بلأوکراوه‌ته‌وه

هه‌موو زاریک دوای ئه‌وه‌ی ده‌چیتته قۆناغی نووسین و ده‌بیتته زمان، ئه‌وه ده‌بیت چاودی‌ری و کاری له‌سه‌ر بکریت، بۆ ئه‌وه‌ی به‌ره‌وپیش‌ه‌وه بپوات و له پیشک‌ه‌وتن دانه‌بر‌یت، ئه‌مه‌ش به پاراستنی زمان ده‌ستپیده‌کات، زمانی کوردیش ئه‌مرۆکه له باشووری کوردستان بۆته زمانیکی رسمی و سه‌ره‌کی له باشووری کوردستاندا، به‌لام به‌داخه‌وه ئه‌مرۆ ئه‌م زمانه پووبه‌پووی کۆمه‌لی هه‌په‌شه بۆته‌وه، به‌جۆریک گهر ئه‌و هه‌په‌شانه به‌رده‌وام بن، ئه‌وه ده‌بیتته هۆی لاوازکردن یان له‌ناوبردنی زمانی کوردی، هه‌په‌شه‌کانیش جۆراو جۆرن، له هه‌موویان به‌هیزتر ئه‌وه‌نده گرینگیدانه به زمانی ئینگلیزی له‌سه‌ر حیسابی زمانی کوردی، تا وای لی‌هاتوو ئه‌مرۆ گهر یه‌کێ مندالی نه‌نی‌ریته به‌ر خویندنی ئینگلیزی، ئه‌وه به‌عیب و گوناح داده‌نریت، ئه‌و هه‌له‌یه‌ش به‌پله یه‌ک هه‌ردوو وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده و خویندنی بالآ لی‌ی به‌رپرسن، به‌جۆریک ئه‌مرۆ ئه‌و هه‌له‌یه‌ی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده و خویندنی بالآ ده‌یکه‌ن، له هه‌یچ ولاتیکی ئه‌م دونیایه شتی له‌م شی‌وه‌یه نه‌بووه و نییه و نابیت، جگه له باشووری کوردستان نه‌بیت، که ده‌یه‌ها قوتابخانه و په‌یمانگا و زانکۆ به‌ زمانی ئینگلیزی کراونه‌ته‌وه و ته‌نیا گرنگی به‌ زمانی ئینگلیزی ده‌ده‌ن و زمانی کوردییان فه‌رامۆشکردوو، دیاره ئه‌ک کاره‌ش هه‌مووی بۆ لی‌دانی زمانی کوردییه، به‌بێ ئه‌وه‌ی لایه‌نه په‌یوه‌ندیاره‌کان هه‌ستی پێ بکه‌ن.

دیاره وهنه بیټ من دژی فیڤیوونی زمان به گشتی و زمانی ئینگلیزی به تاییه تی بم، به س نابیټ ئەم گرنگیدان و فیڤیوونه له سەر حسییی زمانی کوردی بیټ، که زمانی رسمی و سهره کییه له باشووری کوردستان و به گوڤره ی دهستووری هه میشه یی عیراقیش له گه ل زمانی عه ره بی زمانی رسمین، چونکه زمانی ئینگلیزی زمانیکی بیگانه و هاوردیه، نا کرئ ئەو هه موو قوتابخانه یه به زمانی ئینگلیزی بیټ، ئەمه ده بیته هوی سوو ککردن و لاوازکردن و به بی به ها کردنی زمانی کوردی، ته نانه ت ئە مرؤ وای لیها تووه خه لک به گشتی و پۆشن بیران به تاییه تی به چاویکی که مه وه سه یری زمانی کوردی ده که ن، له کاتی کدا ئیمه له سهر لیواری به ده وه له تکردنی هه ری می کوردستانین، ئەم ده وه له ته ش پیویستی به زمانیکی رسمی به هیز هه یه، نه ک وه ک ئەو هه له یه ی ولاتی هیندستان تووشی ها تووه و کردوویه تی، که تا ئیستاش باجی ئەوه ده دن زمانی ئینگلیزی به ها که ی به رزتره له چاو زمانی هیندی، بویه ده کرئ له هه نگاهه سه ره کییه کان مۆله ت نه دریت به کردنه وه ی قوتابخانه و په یمانه و زانکۆی تر به زمانی ئینگلیزی و زیاتر گرنگی به زمانی کوردی بدریت، تا خه لک متمانه یان بۆ زمانه که یان ده گه ریته وه، چونکه متمانه بوون به زمان شتیکی زۆر گرنگ و پیویسته .